ప్రేముడి

- మంథా భానుమతి

(గత సంచిక తరువాయి)

"వెంకటలక్ష్మీ! ఇక్కడున్నావా? ఊరంతా యెతికొస్తన్నా నీ కోసం. నీ వోళ్ళెక్కడున్నారో రేపు తెలుస్తాదంట. దా.. అన్నం తిందాం. మూడు రోజులయింది తిండి తిని. శోషొచ్చి పడిపోతావు." పక్కింటామె పిలిచింది.

శూన్యం లోకి చూస్తున్నట్లు చూసింది వెంకటలక్ష్మి. సాంబడు అమ్మ పక్కనే, ఆనుకుని కూర్చున్నాడు.. ఆకలేస్తున్నా అడక్కుండా!

"నారాయుడు వాళ్ళొచ్చే సరికి నువు పేనాలతో ఉండాలా లేదా? ఉన్నా లేచెల్లి నాలుగు ముక్కలు మాటాడాలా వద్దా?"

అయినా ఉలుకూ పలుకూ లేదు. సాంబడికి ఆవిడే తినిపించసాగింది, చిన్న డబ్బాలో తెచ్చి.

ఉప్పెనొచ్చి రెండ్రోజులయింది. మొదటి రోజు ఎవరికీ తిండీ తిప్పలూ లేవు. ప్రభుత్వం పొట్లాలు పంపుతుందన్నారు. అందరూ ఒడ్డు దగ్గర్లో ఉన్న గుట్ట మీద కూర్చుని ఎదురు చూశారు. నీరు కూడా దిగుతోంది. లంకకీ బైటి ప్రపంచానికీ లంకె లేదు. కరెంటు మొదలే లేదు. చంటి పిల్లలు గోలెడుతుంటే, తడీ పొడి బియ్యం అందరిళ్ళల్లోనూ వెతికి, కిరసనాయిలు స్టౌలమీద కాస్త గంజి కాచి పోశారు. పశువులన్నీ కట్లు తెంచుకుని పారిపోయాయి.

ఆ రోజు చాలా మంది గుట్ట మీదే కూర్చుని కళ్ళు కాయలు కాచేలా రేవుకేసి, ఆకాశం కేసి చూస్తున్నారు. కడుపులు డొక్కలకంటుకు పోయాయి.

కొంత మంది ఓపికున్న వాళ్ళు, ఊళ్ళో దారికడ్డంగా పడున్న చెట్లూ అవీ పక్కకి తీసి నడవడానికి తోవ చేస్తున్నారు. మరి కొందరు ఎవరింట్లో నైనా.. ఏవైనా సరుకులు తడవకుండా ఉన్నాయేమో చూద్దానికెళ్ళారు.

అంతలో కమ్మటి అన్నం ఉడుకుతున్న వాసన, పప్పులుసు వాసన ఊరంతా వ్యాపించింది.

అందరూ ఆశ్చర్యంతో లేచారు. ఎక్కణ్నుంచి? షావుకారింట్లో వండుకుంటున్నారేమో! ఒకేసారి నీరసంతో కూలబడి పోయారు. షావుకారి ఇల్లు చాలా పెద్దది. అందులోనే చాలా సరుకులు దాచి పెడతాడు, సంవత్సరం పొడుగునా కొట్లో అమ్మటానికి. పెద్ద సావిడిలో కట్టెలు కూడా ఉంటాయి. కానీ పిల్లికి కూడా ఒక ముద్ద పడెయ్యడు. వీలైనంత అందరి దగ్గరా తీసుకోడానికే ప్రయత్నిస్తాడు. ధర్మ వడ్డీ ఇస్తాడు, ఎవరైనా తన దగ్గర డబ్బు దాచుకుంటే.

షావుకారింట్లో వండుకుంటుంటే ఆశ్చర్యవేముంది? గుట్ట మీద కూర్చున్న కొంత మందికి మాత్రం కోపంతో కళ్ళెర్ర బడ్డాయి. ఊరందరికీ పస్తులతో ప్రాణాలు పోయేట్లుంటే వాళ్ళు మాత్రం విందులా? చుట్టూతా వెతికి నట్లు చూశారు.

ఉన్నాయి.. వాళ్ళక్కావలసిన కర్రలు. ఎక్కడ పడితే అక్కడ. చెట్ల కొమ్మలు బోలెడు విరిగి పడిపోయిన వున్నాయి. ఒకరి కొకరు సైగ చేసుకుంటున్నారు.

అంతలో..

షావుకారు దగ్గర పని చేసే కుర్రాడొచ్చాడు పరు గెత్తుకుంటూ.

“మిమ్మల్నందరినీ అమ్మగారు రమ్మంటన్నారు. అందరూ వచ్చెయ్యండి. అన్నవెడతారంట.” నమ్మ బుద్ధి కాలేదెవరికీ! నెమ్మదిగా నడుచుకుంటూ వెళ్ళారు.

“త్వరగా రండ్రా. వేడి వేడిగా తిందాము. వాన తగ్గినా చలిగాలి తగ్గ లేదు. ఇట్టా పొయ్యి మీదినుంచి దింపుతే అట్టా చల్లగా అయిపోతాంది. పులుసన్నం ఊదుకుంటూ తింటేనే మజా.” బొంగురు గొంతుతో వాకిట్లోనే నిలబడి షావుకారు పిలుస్తుంటే అట్లా నిలబడి పోయారు జనం.

“నేనేరా! నే మాత్రం మడిసిని కానా? నా వ్యాపారంలో జాగ్రత్తగా ఉంటా. వెంకటలచ్చిమి నన్ను గోతి లోంచి బైటికి తియ్యకపోతే మీతో మాట్లాడతా ఉండేవోడినే కాదు. ఒకరి కొకరు అవసరంలో సాయ పడకపోతే జన్మెందుకురా? ఇప్పుడు మీ కేవీ ఎట్టకుండా చంపేశాననుకోండి.. ఇంక నా వ్యాపారం ఎవరితో చెయ్యాల? రండి రండి ఉన్నంత వరకూ మనం అందరం ప్రేమతో పంచుకుందాం. ఆ పైన ఆ భగమంతుడే ఉంటాడు.. బతికించినందుకు ఏదో చెయ్యక పోతాడా?”

షావుకారు భార్య కూడ బయటికి వచ్చి ఆడవాళ్ళందరినీ పిలుచుకెళ్ళింది.

లోపల పెద్ద మండువాలా ఉంది. అక్కడే గాడి పొయ్యి పెట్టి గుండిగల్లో అన్నం వండారు. పెద్ద భాండీల్లో పప్పులుసు ఉడుకుతోంది.

గబగబా వెళ్ళి మొహాలు కడుక్కుని, వీలైనంత భాగం ఒళ్ళు తడుపుకుని, భుజం మీదున్న తుండు గుడ్డలతో తుడుచుకుని వరుసగా కూర్చున్నారు.

వట్టి పప్పులుసు అన్నమే.. కానీ అది అమృతంతో సమానం. పూర్తిగా సరిపోయిందా లేదా అనేది ప్రశ్న కాదు. అందరూ కలిసి కలబోసి తింటున్నది. ఎవరికెంత ఉంది, ఎవరు ఏ కులం.. ఏ వృత్తి.. ఏమీ పట్టదు. ఆ సమయంలో జీవించి ఉన్న వాళ్ళంతా ఒకే జాతి. “వసుధైక కుటుంబం.”

షావుకారు, భార్య అందరూ తృప్తిగా తింటున్నారా లేదా అని పేరు పేరునా పరికిస్తున్నారు. ఊరంతా షావుకారు కొట్లోనే కొనాలి ఏ సరుకైనా.. అందుకే అందరి పేర్లూ, వారి వారి కష్ట సుఖాలు కూడా తెలుసు. ఇద్దరి మొహాల్లోను ఒక తృప్తి, ఒక వింత వెలుగు. అదే, ఇవ్వటంలో ఉండే ఆనందం.. దానాన్ని స్వీకరించే వాళ్ళు దేవుడితో సమానం.. “అభ్యాగతి స్వయం విష్ణు..” అని అందుకే అంటారు. ఇవ్వడానికి మనసున్నా, తీసుకునే వాళ్ళు లేకపోతే దానం చేసే అవకాశమే ఉండదు కదా!

ఇంకెవరైనా మిగిలారా అని చూస్తుంటే, వెంకటలక్ష్మి గుర్తుకొచ్చింది షావుకారుకి.

“అయ్యో.. వెంకటలచ్మేదర్రా? ఎక్కడన్నా పడిపోయిందేమో చూడండి. చిన్న సాంబడు కూడా.. “ గొడవ గొడవ పెట్టేస్తుంటే వెంకటలక్ష్మి వాళ్ళ పక్కింటామె పరుగెత్తింది.. ఇందాగే గుట్ట దగ్గర చూశానంటూ.

బలవంతంగా లేపి నడిపించింది వెంకటలక్ష్మిని, సాంబడిని. వెనక్కి వెనక్కి తిరిగి చూస్తూనే నడుస్తోంది వెంకటలక్ష్మి.

షావుకారు, భార్య ఎదురొచ్చి ఆప్యాయంగా లోపలికి తీసుకెళ్ళారు.

“దామ్మా! కాస్త అన్నం తిందాం. మిగిలిన వాళ్ళెవరైనా ఉంటే మనందరం కలిసి తిందాం. వడ్డించండి బాబూ కాస్త.” షావుకారు అడగ్గానే చకచకా విస్తళ్ళు వేసేశారు.

వెంకటలక్ష్మి దూరంగా గోడకానుకుని కూర్చుంది.

“అట్టయితే మేం కూడ తినం.” షావుకారు, భార్య లేవబోయారు. వెంకటలక్ష్మి అందరి వంకా చూసి, వచ్చి కూర్చుంది.. గబగబా

తినేసి, రేవు దగ్గరకెళ్ళి పోవాలి. నారాయడొచ్చే సమయానికి అక్కడుండాలి. అదే ఆమె ధ్యేయం.

నూలపాలెంలో నెమ్మదిగా జనం కోలుకుంటున్నారు. విరిగి పడిపోయిన చెట్లకొమ్మలూ, తాటాకులు తెచ్చి, రాటలు పాతి గుడిసెలు వేసుకుంటున్నారు. ఉప్పెన వచ్చి వారం అయింది. మోటారు బోట్లు నడిపించడానికి రిపేర్లు చేస్తున్నారు. లంగరు వెయ్యడానికి ఒడ్డు దగ్గర వీలుగా చెయ్యడం.. నావల్ని చిల్లుల్లేకుండా చెక్కలవీ దిట్టంగా కొట్టడం.. అంతా యుద్ధ ప్రాతిపదికన నడుస్తోంది.

ఆ ప్రాంతాల్లో ఉన్న పల్లెల్లో నూలపాలెంలోనే తక్కువ విధ్వంసం జరిగింది.

వెంకటలక్ష్మి వాళ్ళ పక్కింటామె, సరస్వతి తమ గుడిసే వేసుకుంటున్నప్పుడే వెంకటలక్ష్మి ఇల్లు కూడా సరి చేసేట్లు చూసింది. పడమటింటి రేకుల్ని బయటికి లాగి, గోడలు గట్టిగా ఉన్న తూరుపింటి మీద వేశారు. పడమటిల్లు, గోడలన్నీ నానిపోయి కూలి పోయింది. హెలికాప్టర్ల మీద సరుకులు తెచ్చి దింపుతున్నారు. మొదట్లో అన్నం పొట్లాలు, చిన్న పిల్లలకి పాలు అట్లాగే పడేశారు.

సరస్వతి ఒకరోజు పరుగు పరుగున వచ్చింది.

"వెంకటలక్ష్మీ! పడవలు నడిపిస్తన్నారంట. టౌను కెళ్దామా? మీ వాళ్ళందరి గురించీ తెలుస్తాదేమో. ముందుగా నీ వంటి వాళ్లనే తీసుకెళ్తన్నారంట. అంటే.. కుటుంబంలో వాళ్ళ గురించి సంగతులేయీ తెలీని వాళ్ళని. అసలేమయిందో కనుక్కుందాం. అందరూ బానే ఉండుంటార్లే. లే పోతే ఈ పాటికే తెలిసేది కద.."

వెంకటలక్ష్మి గబగబా మొహం కడుక్కుని తయారయి పోయింది.

ఊళ్ళో అందరి బలవంతంతో మనుషుల్లో పడింది వెంకటలక్ష్మి. స్తబ్దుగా ఉండకుండా హెలికాప్టర్లోంచి పడేసిన పేపర్లని చదవడం, మైకుల్లోంచి ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు చెప్తున్న వార్తలువినడం, వంట చేసి, సాంబడికి పెట్టి తను తినడం.. మామూలుగా ప్రవర్తిస్తోంది.

ముఖ్యంగా సరస్వతి, బాగా ఆదుకుంటోంది. తను చెయ్యవలసిన పనికి ఆ పైవాడు తన తరఫున కొందరిని నియమిస్తాడు కాబోలు. సరస్వతి వాళ్ళాయన కొన్నేళ్ళ క్రితమే సముద్రంలో చేపల వేటకెళ్ళి మునిగిపోయాడు. తుఫాను వస్తోంది వెళ్ళొద్దని వార్నింగులిచ్చినా వినకుండా. ఇద్దరు కొడుకుల్నీ తనే పెద్ద చేసింది, ఉన్న రెండెకరాల మాగాణి దున్ను కుంటూ. ఇప్పుడిద్దరూ చేతికందొచ్చారు. ఒకడు టౌన్లో ఆటో నడుపుతాడు. ఉప్పెనొచ్చిన రోజు అమ్మని చూడ్డానికొచ్చాడు.. అందుకే, ఇద్దరు కొడుకుల్నీ దగ్గర పెట్టుకుని.. సరస్వతి బెంగ లేకుండా నలుగురికీ సాయం చేస్తోంది.

వెంకటలక్ష్మీ, సరస్వతీ, సాంబడూ, సరస్వతి రెండో కొడుకూ రేవు దగ్గరికి వెళ్ళారు. దూరంగా టౌను కెళ్తోన్న బోటు కనిపిస్తోంది. అప్పటికే అక్కడి కొచ్చిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు కొందరు బల్లలేసుకుని కూర్చున్నారు. ఆర్ఎస్సెస్ వాళ్ళు కూడా ఒడ్డునే ఉండి వచ్చిన వాళ్ల సందేహాలు తీరుస్తూ, సూచనలిస్తున్నారు.

క్యూలో వెంకటలక్ష్మి వంతు రాగానే వివరాలు రాసుకున్నారు.

"మమ్మల్ని టౌన్ కి తీసుకెళ్ళరా? నా దగర డబ్బులేం లేవు.." తన తండ్రీ, అన్నదమ్ముల వివరాలు, నారాయడు, మల్లయ్య, జాలమ్మల పేర్లు ఇచ్చాక అడిగింది వెంకటలక్ష్మి.

"తప్పకుండా తీసుకెళ్తామమ్మా! ఉప్పెనలో నష్టపోయిన వారికి ముందుగా కొంత డబ్బు ఇస్తోంది ప్రభుత్వం. అది మీకిస్తాము. అక్కడ మీ వాళ్లని వెతకటానికి కూడా వాలంటీర్లు హెల్ప్ చేస్తారు." వివరాలు రాసుకున్న ఒక ఉద్యోగి అన్నాడు.

"మీ పుట్టింటి వాళ్ళుండేది ఎక్కడ?" ఆర్ యెస్సెస్ వాలంటీర్ అడిగాడు, ఒక పెద్ద నోట్ బుక్ తీసి.

వెంకటలక్ష్మి చెప్పింది.

నోట్ బుక్ తీసి రాయబోయిన వాలంటీర్, పక్కతని కేసి చూశాడు. అతను తల పంకించాడు. ఇంకొకతను సానుభూతితో చూశాడు వెంకటలక్ష్మిని.

"మీ ఆయన, అత్తమామలు ఎక్కడికెళ్ళారు?"

"ఆసుపత్రికని వెళ్ళారు. ఆ తరువాత ఏమయ్యారో తెలీదు." వణుకుతున్న కంఠంతో చెప్పింది వెంకటలక్ష్మి.

"ఎంతమందున్నారు మొత్తం?"

"ఇక్కడి నుంచెళ్ళిన వాళ్ళు ముగ్గురు. అత్త ,మామ, నా పెనిమిటి. అక్కడ మా ఓళ్ళు ఐదుగురు పెద్దోళ్ళు, ఇద్దరు పిల్లలు." ఈ లెక్కలేంటి? బల్లలు, కుర్చీల్లాగ.. భయం భయంగా చూశారు వెంకటలక్ష్మి బృందం.

"మీరక్కడ కూర్చోండమ్మా! వచ్చే నావలో మిమ్మల్ని పంపిస్తాం, మా మనిషిని తోడిచ్చి. అక్కడ మీరు మీ వాళ్ళని కలవచ్చు." వాలంటీర్ మాటలకి సంతోషంతో విప్పారింది, వెంకటలక్ష్మి మొహం.

'మీ వాళ్ళని కలవచ్చు..' అంటే బ్రతికున్నట్లేగా? శరీరంలోకి ఎక్కడ్లేని శక్తి వచ్చింది. వెంకటలక్ష్మి వెళ్ళి అక్కడున్న కుర్చీలో కూర్చుంది, సాంబడిని ఒళ్ళో కూర్చో పెట్టుకుని. వేదనంతా ఎవరో చేత్తో తీసేసినట్లయిపోయింది.

సరస్వతి ఇంక టౌనుకి వెళ్ళక్కర్లేదులే అనుకుంది. వాలంటీరబ్బాయుంటాడు. అక్కడేమో వాళ్ళ వాళ్ళని కలిసేస్తుంది. ఇంకేం భయం. అస్సలు వెంకటలక్ష్మి వెళ్ళకపోతే వాళ్ళే వచ్చేస్తారు కదా ఇవేళ రేపట్లో! వాళ్ళొచ్చే సరికి ఇక్కడ కాస్త వండి వార్చి ఉంచచ్చు. ఎప్పుడు తినుంటారో ఏమో.

వివరాలు రాసుకున్న వాలంటీర్ ని పిలిచి తన ఆలోచన చెప్పింది.

"నిజమే నమ్మా! వాళ్ళే వచ్చేస్తారు. కానీ.. ఆ అమ్మ వెళ్తే బాగుంటుంది. వాళ్ళొచ్చే టైమ్ కి మీరు తయారు చెయ్యచ్చు వంటలవీ."

వాలంటీర్ మాటలు వింటుంటే ఏదో అనుమానం వేసింది సరస్వతికి లోపల్లోపల. నిజంగానే అందరూ బ్రతికున్నారా? అట్టాంటప్పుడు తను కూడ వెళ్తే వెంకటలక్ష్మి కాస్త ఆసరాగుంటుంది కదా! మళ్ళీ వాలంటీర్ దగ్గరకెళ్ళి అడిగింది.

"మీ ఇష్టమమ్మా! ఆ అమ్మాయికి తోడుగా వెళ్ళాలంటే వెళ్ళండి. మీ అబ్బాయి కూడ ఉంటే ఇంకాస్త నయమే. మా వాళ్ళిద్దరు ముగ్గురుంటారనుకోండి. మీరైతే తెలిసున్న వాళ్ళు కదా!" ఓపిగ్గా సరస్వతికి సమాధానం ఇచ్చాడు. సరస్వతి మారు మాట్లాడకుండా వెళ్ళి వెంకటలక్ష్మి పక్కన కూర్చుంది.

ఏమో! ఇప్పుడద్దరి నుంచొచ్చే బోటు లో మల్లయ్య వాళ్ళుండచ్చేమో.. ఎవరు చెప్పగలరు?

గంట పైగా ఎదురు చూశాక వచ్చింది బోటు. గవర్నమెంట్ వాళ్ళది లాగుంది. కాస్త పెద్దదే. స్టీమరు లాంచి.. అందులో పప్పులు, బియ్యం, చింతపండు లాంటి సరుకులు తీసుకొచ్చారు, ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు, మిలట్రీ వాళ్ళు, వాలంటీర్లు.

ఆత్రంగా ఎదురెళ్ళిన వెంకటలక్ష్మి మొహంలో నిరాశ..

సరుకులన్నీ దింపేశాక, పాలెంలో పనిచెయ్యడానికి వచ్చిన వాళ్ళు ఉండిపోయారు, అక్కడ పునరావాస కార్యక్రమాల కోసం. వెంకటలక్ష్మి బృందంతో ఇద్దరు వాలంటీర్లు వెళ్ళారు.

బోట్ లో వెళ్తున్నంత సేపూ వెంకటలక్ష్మి చెయ్యి పట్టుకునే ఉంది సరస్వతి.

సాంబడైతే ఉప్పెన వచ్చినప్పట్నుంచీ బెదిరి పోయి, అమ్మనే ఆనుకుని తిరుగుతున్నాడు. తన అల్లరి, ఆటలు అన్నీ మర్చి పోయాడు. వస పోసినట్లు వాగే వాడు, మాటలే మర్చి పోయినట్లున్నాడు.

"బాబుని ఎవరి దగ్గరైనా వదిలి రావలసిందమ్మా! ప్రయాణం అదీ తట్టుకోలేడేమో." జాలిగా అడిగాడు వాలంటీర్.

"ఎవరూ లేరు బాబూ! చెప్పాంగా మొత్తం అందరూ టౌన్లోనే ఉన్నారని. ఈమె మాత్రం పాలెంలో ఉండి పోయింది. అందరూ వారి వారి కష్టాల్లో ఉన్నారు, ఎవ్వరుంచుకుంటారు.. పైగా ఈయనుండాలి కదా!" సాంబడిని చూపిస్తూ అతని పక్కనే కూర్చున్న సరస్వతి జవాబిచ్చింది.

"చిన్నపిల్లలు తట్టుకునే పరిస్థితి లేదక్కడ." చిన్నగా సరస్వతికి మాత్రమే వినిపించేట్లు గొణిగాడు వాలంటీర్.

అయోమయంగా చూసింది సరస్వతి.

వాలంటీరబ్బాయి గొణిగిన పరిస్థితులేంటో అద్దరి దగ్గర పడుతుండగానే అర్ధమయింది అందరికీ. ముక్కులు బద్దలయ్యే వాసన. సరస్వతీ వాళ్ళకి కూడా ముక్కుకి అడ్డంగా కట్టుకోవడానికి మాస్కులిచ్చాడు వాలంటీర్. సాంబడు కూడా ముక్కు చిట్లిస్తూ కట్టించేసుకున్నాడు.. ఎటువంటి ప్రశ్నలూ వెయ్యకుండా.

లంగరేసి, బల్ల దించగానే, వాలంటీర్లు ముందుగా దిగి, చెయ్యందించారు.. సరస్వతికి, వెంకటలక్ష్మికి. సరస్వతి కొడుకు ఒడ్డు ఎక్కుతూనే భళ్ళున వాంతి చేసుకున్నాడు. భరించలేని దుర్గంధం. ప్రతీ అంగుళం డిడిటి పొడి చల్లారు. ఆ వాసన దుర్గంధాన్ని మరింత ఎక్కువ చేసింది, కలగాపులగం అయి.

వెంకటలక్ష్మీ, సరస్వతీ కాస్త తట్టుకున్నారు. సాంబడైతే.. అమ్మని ఎత్తుకోమని, భుజం మీద కళ్ళు మూసుకుని నిద్ర పోయాడు.

"నేనెత్తుకుంటానమ్మా! కొంచెం దూరం నడవాలి. బాబు నెత్తుకుని ఇక్కడ మీరు నడవలేరు." వాలంటీర్ సాంబడిని ఎత్తుకుని ముందు నడిచాడు. అప్పటికి సరస్వతి కొడుకు కొంత తేరుకుని, ఆవిడ చెయ్యి పట్టుకుని నడిపించాడు. వాలంటీర్ పరిస్థితిని ముందుగానే.. కనీసం ఆ అబ్బాయికన్నా చెప్పుంటే తయారుగా ఉండే వాడేమో! ఊహించని దృశ్యం చూడవలసి వచ్చేసరికి తట్టుకోలేక పోయాడు.

వార్తల్లో వినడం వేరు, ప్రత్యక్షంగా చూడడం వేరు.

ఉప్పెన అనంతరం కార్యక్రమాలు చకచకా జరుగుతున్నా.. ఎంత మిలటరీ వాళ్ళ సహాయం, స్వచ్ఛంద సంస్థల సహాయం తీసుకున్నా.. వారం రోజుల్లో ముప్పై శాతం మాత్రం పనులు చెయ్యగలిగారు. ప్రతిఫలాన్నాశించని సేవా సంస్థలు మానవత్వంతో, చేస్తున్న సేవ మరపురానిది.

దారి పొడవునా ఉన్న అడ్డంకులన్నీ తప్పించుకుంటూ, వెంకటలక్ష్మి బృందాన్ని జీపెక్కించారు. జీపు, హైస్కూలు భవనం వైపు కెళ్తుంటే వెంకటలక్ష్మికి అనుమానం వేసింది.

"మా ఇల్లు ఇటు కాదబ్బాయ్!" గట్టిగా అరిచింది, జీపు హోరులో వినిపించదేమో అని.

"మీవాళ్ళిక్కడే ఉన్నారమ్మా! మీ ఇల్లంతా కూలి పోయింది. ఈ ఊళ్ళో చాలా ఇళ్ళు కూలిపోయాయి. అందుకే.. ఇటు తీసుకెళ్తున్నాం."

గుండె దిగజారిపోయినట్లయింది వెంకటలక్ష్మికి.కాళ్ళూ చేతులూ నణుకుతున్నాయి.

స్కూలు భవనం చేరగానే అంత దూరం నుంచే గుర్తు పట్టింది.

"చిన్నన్నా!" జీపు ఆగీ ఆగగానే ఒక్కసారిగా దూకి పరుగెత్తింది.

"వెంకీ! నువ్వున్నావా? నిజంగా నువ్వేనా? సాంబయ్యా?" సాంబడిని జీపులోంచి కిందికి లాగి ఎత్తుకుని ఆబగా తడిమాడు చిన్నయ్య. వెంకటలక్ష్మిని కూడా దగ్గరికి పిలిచి, నుదుటి మీద జుట్టు సవరించాడు. కళ్ళలోంచి ఆగకుండా కన్నీళ్ళ ధార.

"మనోళ్ళంతా ఏరి? నారాయడు, అత్త, మామయ్య కూడా ఈ పూరొచ్చారు. ఆళ్ళు కూడా కనిపించట్లేదు. అందరూ ఇక్కడే ఉన్నారా?"

చిన్నయ్య ఏదో చెప్పబోయాడు..

"అత్తా!" పరుగు పరుగున వచ్చాడు రాజా, పెద్దయ్య కొడుకు. వెనుకే చిన్నయ్య భార్య, కృష్ణవేణి నెత్తుకుని.

వెంకమ్మగా మారిన వెంకటలక్ష్మి ఉన్నట్లుండి లేచి కూర్చుంది. నేర్చుకున్న దర్జీ పని వదిలేసి, నడుం బిగించి, చిన్నన్నతో కలిసి చేపలచెరువులు నిర్వహించి.. అందులో నష్ట పోతే రోజు కూలీ చేసి సంసారాన్ని గడిపిన రోజులు గుర్తుకొచ్చాయి. ఇప్పటికీ టౌను కెళ్ళి చేపల వ్యాపారం చేస్తూ గుత్తేదారు వెంకమ్మగా అందర్నీ ఒక తాటి మీద నిలబెట్ట గలగడం.. ఊర్లో అందరికీ సలహాలు ఇస్తూ తలలో నాల్కలా మెలగడం జ్ఞాపకం చేసుకుంది. అదే వెంకమ్మగా మళ్ళీ లేచి నిలబడాలి. ఆటుపోట్లకి తట్టుకోగలదని నిరూపించాలి.

ఒళ్ళంతా చెమటలు. కుండలోంచి నీళ్ళు తీసుకుని, ఎత్తిన గ్లాసు దించకుండా గడగడా తాగింది. గతం అంతా గడిచిపోయింది. పుట్టినప్పుడే రాసేస్తాడు కదా అందరి రాతలూ ఆ బ్రహ్మ. ఎక్కడ పుట్టిస్తాడో ఎక్కడ నుంచి తీసుకెళ్తాడో! ఉన్నంత వరకూ ఆనందంగా బతకాల్సిందే.

"పోయినోళ్ళందరూ మంచోళ్ళు, ఉన్నోళ్ళు పోయినోళ్ళ తీపి గురుతులు.." కవిగారి పాట గుర్తుకొచ్చింది.. వెంకమ్మకి తన జీవితంలో రెండో సారి.

తన వాళ్ళు చాలామంది ఉప్పెన ఉధృతానికి, అర్ధరాత్రి ఇల్లు కూలి బలై పోయినా, ఉన్న సాంబడిని, చిన్నన్నని, వదిన్ని, కృష్ణవేణిని, రాజాని తీపి గుర్తులుగానే భావించి, జీవితాన్ని ఒక సవాలుగా స్వీకరించింది.

ఇప్పుడు కూడా అదే చెయ్యాలి. చిన్నయ్య, వదిన, పెద్దయ్య కొడుకు రాజా పోతేనేం.. తన ప్రాణంలో ప్రాణమైన సాంబడిని, కృష్ణవేణిని కాపాడుకోవాలి. తనే నీరసించి పోతే, వాళ్ళేమైపోతారు? వాళ్ళకి బ్రతుకు మీద ఆశ కల్పించాలి. దానికి ఒకటే మార్గం వెంకమ్మ కళ్ళ ముందు కనిపిస్తోంది.

ఒక ధ్యేయం కల్పించుకోవాలి. ప్రేమకి ఎల్లలు పెట్టకూడదు. కుటుంబాన్ని దాటి అవతలికి తీసుకెళ్ళాలి. ఇందుకే నేమో.. ఈ విధంగా రాసి పెట్టింది విధి!

మొట్ట మొదటి పని, నాంచారిని, నాగరాజుని ఎక్కడికీ పంప కూడదు. ఎవరొచ్చి అడిగినా, వాళ్ళు తన బంధువుల పిల్లే అని చెప్పాలి. ఉప్పెన తరువాత.. ఏ బంధుత్వం ఉందని.. ముక్కూ మొహం తెలియని ఆ సంఘం వాళ్ళు తమకి అన్నివిధాల సాయ పడ్డారు? ఇళ్ళు కట్టడంలో.. రోడ్లు బాగు చెయ్యడంలో, ఉపాధి కల్పించడంలో అంతా వాళ్ళే తిరిగారు. అదే చెయ్యాలి.. వాళ్లనే ఆదర్శంగా తీసుకోవాలి. విశ్వప్రేమని విశ్వసించాలి.

"అమ్మా!" నిద్రలోకదిలి వెక్కుతోంది నాంచారి. అమాయకమైన దాని మొహం చూస్తే గుండె చెరువై పోయింది వెంకమ్మకి. అమ్మ ఒడిలో వెచ్చగా పడుక్కుని గారాలు పోయే వయసు. అట్లా వదిలెయ్యడమేనా! నాగరాజుని కూడా గాలికొదిలెయ్య కూడదని అప్పుడే ఒక నిశ్చయానికి వచ్చింది వెంకమ్మ. ఇద్దరి మధ్యలో దూరి పడుక్కుంది.. చెరో చెయ్యీ వాళ్ళ మీద వేసి. కృష్ణవేణిని కూడా మనుషుల్లో పడెయ్యచ్చు.. వీళ్ళిద్దర్నీ అప్పచెప్తే. మనసులో ఆలోచన స్థిరపడగానే హాయిగా నిద్ర పట్టింది వెంకమ్మకి.

నావ మీద కూర్చుని చుట్టూ చూసింది వెంకమ్మ. నది మధ్యలోకెళ్ళింది నావ. ఒక పక్క మడ అడవులు. ఇంకొక పక్క కొంచెం దూరంలో తలలూపుతున్న అరటి చెట్లు. చల్లగా, నెమ్మదిగా సాగుతున్న కృష్ణమ్మ! గాలికి నుదుటి మీద పడుతున్న వెంట్రుకల్ని వెనక్కి నెట్టింది.

చిరుగాలి స్పర్శకి హాయిగా కళ్ళు మునుకుని కాసేపుండి పోయింది.

ఎన్నెన్ని అందాలు.. ఎంత హాయి! అందుకే అవని మీదున్న ప్రతీ క్షణమూ ఆనందించి తీరాలి. ఆస్వాదిస్తూ బ్రతకాలి.

గుండెల నిండుగా గాలి పీల్చి వదిలింది వెంకమ్మ. తను తలపెట్టిన పని గురించి ఒక సారి మననం చేసుకుంది. తను చెయ్యగలదా లేదా అని ఆలోచించలేదు. తనేమిటి.. తన చదువేమిటీ! తన పుట్టుకేమిటి, బ్రతుకేమిటి? మెదడులోకి తలపు వచ్చిందంటే దాని కేదో ఫలితం ఉండే ఉంటుంది. అదే నమ్మకం వెంకమ్మని నడిపించింది ఇన్నేళ్ళూ! జీవితం మీద ఒక ఆశ, చుట్టూ ఉన్న మనుషుల మీద ఒక ప్రేమ.. తన, పర అనే భేదం లేకుండా సమస్తాన్నీ ప్రేమతో పరికించడం.. అదే నేర్పింది జీవితం.

తమ బంధువులందరిలో కాస్తో కూస్తో చదువుకున్నది, చదివినది అర్ధం చేసుకోగలది వెంకమ్మ ఒకతే! అదే అక్కర కొచ్చిందిప్పుడు.

పడవ మీద పరిచయస్థులెవరైనా కనిపిస్తారేమో నని వెతికింది. పక్కింటి సరస్వతి కర్ర చేత్తో పట్టుకుని మధ్యలో ఉన్న బెంచి మీద కూర్చుంది. మొహం ముడుతలు పడి పోయినా, పళ్ళు ఊడి పోయినా.. అదే చిరునవ్వు. ఆప్యాయతతో కూడిన చిరునవ్వు. ఎన్ని వరహాలిస్తే దొరుకుతుందీ? తన చుట్టూ ఉన్నవాళ్ళ యోగక్షేమాలు కోరుతూ, వాళ్ళని ప్రేమిస్తూ ఉండే వాళ్ళకే సాధ్యం.. ఎంత వయసొచ్చినా చెక్కు చెదరని ఆ నవ్వు చూస్తేనే మనసుకి హాయి కలుగుతుంది.

నెమ్మదిగా రెండంగలు వేసి సరస్వతి పక్కకి చేరింది.

"వెంకటలక్ష్మీ! టౌనుకి బయల్దేరావా? ఎట్టున్నావే.. కృష్ణవేణికీ, సాంబడికీ పెళ్ళి చేస్తన్నావంటగా? మంచి పని చేస్తన్నావే! పిల్లలకి ఒకళ్ళంటే ఒకళ్ళ కెంత ప్రేమో నీకు తెలవదా! అట్టగే కానియ్యి. అందరికీ భోజనాలవ్వీ అని పెట్టుకోమాకు. ఊరికే డబ్బులు ఖరుసు చెయ్యమాక, అప్పు సొప్పు చేసి. నెనెక్కడికెల్తన్నా నంటన్నావా? అదిగో చిన్నోడు.. ఆసుపత్రిలో చూపిస్తానని తీసుకెళ్తన్నాడు. నాకైతే పెద్ద ఇష్టం లేదనుకో! అయినా ఆడికోసం వస్తన్నా! ఏదైనా అవుసరం పడితే చెప్పు.. సర్దుకుందాం."

అవధుల్లేని సరస్వతమ్మ వాక్ప్రవాహానికి జవాబుగా చిన్నగానవ్వింది వెంకమ్మ.

ఉద్వేగం వస్తే నోరు మూగవోతుంది. మనసు మనసుతో మాట్లాడుకుంటుంది. సరస్వతి చెయ్యి పట్టుకుని నిమురుతూ ఉండిపోయింది వెంకటలక్ష్మి

(కొనసాగింపు వచ్చేనెలలో)

Post your comments